

BIBEL

Svenska Bibelsällskapets tidning 1/2017

Pristagaren Tomas Sjödin

Med ett kvitto på nyttan

Sid 4

Traumatiserade människor
behöver hjälp i Irak och
Syrien

Sid **6**

Att översätta Bibeln till
lulesamiska kräver rätta
verktygen

Sid **10**

Här hittar du listan över
årets internationella projekt

Sid **12**

Carl-Henric Jaktlund: Grepp
om grunderna ökar bibel-
förståelsen

Sid **16**

Vill ni ha besök?

Några i Bibelsällskapets arbetslag kan resa i tjänsten och hälsa på församlingar och hjälpa till vid bibeldagar och gudstjänster. Varmt välkommen att höra av dig om församlingen önskar besök! (Anders Blåberg, 070-631 41 90)

Hela kanslipersonalen hälsar så gott!

Planterar mera

Att ta hand om Guds skapelse är ett centralt budskap i Bibeln. Kenyas bibelsällskap har tagit detta vidare i praktiken genom kampanjen *Träd till biblar* där ungdomar planterar skog. Träd är avgörande för planeten, och utan träd skulle vi inte heller kunna producera biblar.

Apropå bibelöversättning

Ny bibel i Uganda

Dagen innan julafton 2016 var den fullständiga lumasaaba-bibeln i Mbale i östra Uganda färdig för lansering. Lokalbefolkningen hade samlats i stora skaror, berättar generalsekreteraren för Ugandas bibelsällskap, Simon Peter Mukhama.

Bibelöversättningen hade fått mycket publicitet i lokala media, och när morgonen kom stod ivriga köpare i kö redan klockan 06.30. Alla 2 000 biblar man hade med sig var sålda klockan 11:45! Nöjda bibelkunder med en blåsörkester i ledningen paraderade sedan med sina nya biblar och stannade till med jämna mellanrum för att läsa högt ur dem. Under tiden skickades medarbetare till Kampala för att hämta fler biblar. Långt in på eftermiddagen väntade människor tålmodigt på att den nya leveransen skulle komma fram.

Den extrema värmen kunde inte hindra människorna från att samlas i ett festtält för att sjunga, dansa och invänta ankomsten av hedersgästerna, politikern Justine Lumumba Kasule och högtidstalaren, domaren Catherine Bamugemereire.

Biblarna tar slut

Efterfrågan på den nya lumasaaba-bibeln har fortsatt med oförminskad styrka sedan lanseringen. Av 5 100 tryckta exemplar har nästan alla gått åt. Bibelsällskapet planerar också att göra texten tillgänglig digitalt på YouVersion.

Bibelöversättningen tog 13 år att färdigställa. Nya testamentet lanserades 1977. En revision inleddes 2003 och blev klar 2011. Översättning av Gamla testamentet inleddes 2008 och blev färdig nu. Enligt pastor Milton Shissa, en av översättarna, var en av de största utmaningarna att det finns så många lumasaaba-dialekter. Detta kan göra det nödvändigt att genomföra en översättning till, på ytterligare en lumasaaba-dialekt.

Foto Joshua Earle

Hoppet lyser igenom

Vi sitter samlade efter en hel dags program om globala mål för hållbar utveckling. Bland annat har jag deltagit i seminariet *Reclaim the Bible*, om Bibelns roll i utvecklingsarbetet. Svenska missionsrådet, där Bibelsällskapet är medlem, har sina medlemsda-

”*Människors utsatthet kryper under skinnet.*”

gar, och flera kristna hjälporganisationer har engagerade

representanter på plats. Sista programpunkten är filmvisning, ett reportage om doktor Mukwege i Kongo Kinshasa.

Den modige gynekologen är välkänd för många. Hans arbete med att hjälpa skadade kvinnor, offer för våldets tyranni, har gett honom renommé i hela världen.

Svårt att förstå

Jag var ändå inte beredd på filmens starka innehåll. Det går bara inte att ta in varför män förgriper sig på kvinnor och barn på ett så bestialiskt sätt, utan att bli straffade dessutom. Människors utsatthet i sydöstra Kongo kryper innanför skinnet.

Vi sitter tysta i salen och sväljer. Filmen skulle kunna ha sänkt oss djupare ner i den allmänna dysterhet som präglade de senaste månadernas händelser, om det inte vore för hoppet. Doktor Mukwege har inte bara operationssalen och kirurgens förfinade instrument att tillgå. Han rör sig lika ledigt i kyrkans

talarstol, förkunnar hopp och framtidsstro, säger sanningsord och refererar till Bibelns värld.

Trots allt

Detta hopp trots allt ser jag också hos bibelsällskapets arbetare i Syrien och Irak som du kan läsa om i detta nummer. Ett hopp som inte kan bombas sönder.

Jag såg det i flyktinglägren i norra Myanmar där vi delade ut biblar i höstas. Berättelserna om mänsklig grymhet fanns där men tycktes inte staka ut framtiden. Hoppet lyste igenom där det fanns en övertygelse om Guds närvaro, den som Bibeln talar om.

Kanske Habackuk uttrycker det allra tydligast, i Hab 3:17-19:

*Fikonträdet knoppas inte,
vinstocken bär ingen frukt.
Olivskörden slår fel,
fälten ger ingen gröda.
Fåren är borta ur fällan,
hägnen är tomma på kor.
Men jag vill jubla över Herren,
glädja mig över Gud, min räddare.
Herren, min härskare, är min styrka.
Han gör mig snabbfotad som gasellen,
och jag kan löpa över bergen.*

Anders Blåberg
Generalsekreterare

Svenska Bibelsällskapet

arbetar för att Bibeln ska över-sättas, spridas och användas. Vi är en del av världens största bibelrörelse som heter United Bible Societies, UBS. Via UBS arbetar vi tillsammans med 147 andra bibelsällskap för att göra världens mest lästa bok ännu mer känd och tillgänglig.

Kontakt

Besöksadress (Öppet 10–12, 13–16)
Bangårdsgatan 4 A, Uppsala

Postadress
Box 1235, 751 42 Uppsala

Tfn 018-18 63 30

E-post info@bibeln.se

Org nr 802000-3292

Webbplatser

www.bibelsallskapet.se
www.bibelbutiken.se
www.bibeln.se

Ge en gåva

Välkommen att ge en gåva till Bibelsällskapets arbete! Använd något av numren nedan.

Swish 123 900 62 63

Pg 90 06 26-3

Bg 900-6263

Tidningen BIBEL

ges ut av Svenska Bibelsällskapet

Ansvarig utgivare
Anders Blåberg
E-post anders.blaberg@bibeln.se

Redaktör/layoutare
Lotta Ring
E-post lotta.ring@bibeln.se

ISSN 2000-7752

Omslagsbild

Bibelkoll på Kuba.
Foto: Dag Smemo
Tryckeri: Lenanders, Kalmar, 2017

Evangelisten Tomas

Delar med sig av det goda

Kaffe och smörgås smakar bra efter resan när bibelpristagaren Tomas Sjödin och hans hustru Lotta anländer till Bibelsällskapet i Uppsala en kall januaariafton. Det är bäst att ladda batterierna inför en lång kväll.

Strax skyndar vi oss vidare i snålblåsten till Pingstkyrkans lokaler för fotografering och en pratstund innan prisceremoni och kulturkväll sätter i gång.

Tomas är på gott humör och säger att han är genuint glad över att få ta emot Bibelpriset 2016.

– Att få Bibelpriset berör mig djupt. Det har en speciell tyngd.

Han har alltid haft en nära relation till Bibeln. Det kontinuerliga bibelläsandet följde med hemifrån, ända in i yrkeslivet.

När jag frågar hur jag ska titulera honom – det finns en rad epitet att välja mellan som pastor, författare, föredragshållare, krönikör och radiopratare – då svarar han snabbt och tvärsäkert:

– Evangelist! Jag tror att det är det jag är och har varit hela tiden, på många olika sätt. Någon som är upptagen av att dela med sig av det goda.

Med tanke på hans säregna förmåga att pedagogiskt förmedla evangelium i

en rad olika forum känns ordet evangelist som en skön sammanfattning. Tomas är en av få kristna röster som verkligen nått fram genom mediebruset.

Just nu är han tacksam eftersom någon uppmärksammar hans strävanden. Bibelpriset är som ett kvitto.

– Nu får jag en bekräftelse på att jag faktiskt gjort någon nytta. Det är svårt att känna sådant själv. Jag får ett pris för det jag gjort genom åren!

Snabbfotad

Tomas har en ljus grundton som person och beskriver sig själv som snabb i vändningarna och lite rastlös. Det är en kontrast mot den eftertänksamma bild man kanske får genom hans böcker och radioprät där orden verkar vägas på guldväg. Han har ju dessutom skrivit om vikten av att vila, att man inte måste göra allt. Är han inte en soffans sällige filosof?

– Nej, fort och kvickt ska det gå när jag är i farten. Jag är alldeles för snabb med allt, men därför blir de stilla stunderna desto viktigare. Jag brinner för tempoväxlingarna i livet. Jag tror att andlighet finns i sällskapsliv och rö-

relse, men också i en stilla stund av bön, med ord som är större.

För Tomas är Bibeln ett levande och skapande ord som gör något med oss.

– Det finns något övernaturligt där, och jag är trygg i min övertygelse om att Gud talar genom Bibeln. Man möter Gud när man läser Bibeln. Man blir inte riktigt densamme, säger Tomas.

I svåra perioder, som när Tomas och Lotta förlorade två av sina tre söner i en obotlig hjärnsjukdom, har Bibeln varit en tröst.

– Men när något riktigt tungt händer kan det också vara svårt att ta till sig Ordet. Bibeln har fått vila i perioder. Den finns ju ändå kvar tills längtan att läsa kommer tillbaka. Det är inte farligt att göra pauser.

Lättare att prata

Öppenheten att prata om Bibeln är större nu än för tio år sedan, tycker Tomas. Det finns generationer som inte har fått del av Bibelns berättelser, vilket kan väcka nyfikenhet.

– Man ratar inte det kristna budskapet eftersom det är ett oprövat kort. Vägen in i ett kristet samtal är kortare nu.

Men hur ska man då föra in Bibeln som ett naturligt samtalsämne?

– Var frimodig och stolt! Referera till Bibeln precis som till morgontidningen när du pratar med någon. Ni kanske talar om ett ämne och så säger du: Visste du att det där står i Bibeln? Då kan det plötsligt bli en positiv vardagskoppling.

När Tomas predikar börjar han alltid i bibelordet. Om han skriver en krönika börjar han i vardagliga händelser. Han försöker hitta ett språk som överbryggar och knyter samman människor.

– Det är så lätt att skapa distans, men jag vill gärna prata tro med dem som är på väg, som sitter längst bak ... genom ett allmänt språk, men med udd, så att det inte bara blir vattvälling.

Präglad av Norrland

Tomas Sjödin är uppvuxen i Kramfors, granne med Filadelfiaförsamlingen och Arbetarpartiet kommunisterna.

– Kommunisterna skrek om revolution och rättvisa och Filadelfia sjöng till sin orgelmusik.

Tomas mor hade som 15-åring kommit till tro vid ett pingstmöte och ville bli döpt. Hon berättade det för modern som då sade att flickan måste skriva ett brev till sin far som jobbade vid järnvägen. Fadern var inte mycket för det där religiösa, men av den uppfattningen att om man skulle göra något, då skulle man göra det helhjärtat och ordentligt. I sitt svar skrev han: "Om du låter döpa dig, då vill jag att du läser Bibeln varje dag!"

Mammans hållning till bibelläsandet genomsyrade hela Tomas uppväxt, och han bestämde sig tidigt för att tala om Gud.

– Jag vill bidra och vara modig. Man kan aldrig ta ansvar för hur det blir, men man kan ta ansvar för det man ger.

Text: Lotta Ring

Foto: Mark Harris

Bibelprisets motivering lyder:

Med de bibliska berättelserna kring frågorna om sorg, saknad, kärlek och förlåtelse som självklar utgångspunkt har Tomas Sjödin genom sina böcker, föreläsningar och medverkan i radio och TV gett unika bidrag och fördjupat samtalet om tro och liv i det offentliga rummet.

Tomas Sjödin kommenterar själv priset med orden:

– Bibeln är boken i mitt liv. Jag har vuxit upp med den, men aldrig vuxit ur den. Att försöka förmedla Ordet med vanliga ord är min kallelse och passion.

Tomas Sjödens hustru Lotta följde med till bibelprisutdelningen i Uppsala där generalsekreterare Anders Blåberg och ordförande Åke Bonnier delade ut ett samiskt konstverk av Maj Doris Rimpi, diplom och jubileumsbibel.

Dan-Erik Sahlberg och Alf Linderman från Sigtunastiftelsen gav bort en veckas skapervistelse, vilket befästes med ett handslag. Dan-Erik intervjuade Tomas om hans liv och Louise Bjurling bjöd på skönsång.

TROTSIGT HOPP I IRAK

Situationen i Irak har varit ohygglig för många kristna, men det finns kämpande, flämtande kyrkor kvar som behöver stöd, annars försvinner de kristna helt från regionen.

Bibelsällskapet i Irak, och grannbibelsällskapen, uppmuntrar i dagsläget 75 kyrkor att hårdna ut. De förser dem med nya biblar eftersom de gamla många gånger bränts och besöker dem för att kartlägga behoven. Just nu är traumabearbetning högaktuell, och traumautbildning av ledare pågår.

– Jag tackar Herren för han är alltid trogen, trots de mycket svåra tiderna i Irak. Han är fortfarande verksam i detta land som slits sönder av krig och hat, och han visar sig fortfarande för dem som söker honom, säger Nabil Omiesh, koordinator på Iraks bibelsällskap.

Situationen är hjärtskärande, särskilt för flyktingar som lever under svåra primitiva förhållanden med begränsad tillgång på mat och mediciner. Barnen betalar ett högt pris i form av näringsbrist och sjukdomar.

Ont i själen

Ungdomarna är de mest traumatiserade och de största offren, menar Nabil.

– Utöver deras fysiologiska behov påverkas de psykiskt och känslomässigt. Rädsla, bitterhet, hat och förlorad framtidstro gör att de skyller Gud för sina eländiga liv, berättar han.

Bibelsällskapets personal är dock övertygade om att Guds ord är till hjälp och håller workshops för personer som är intresserade av traumarådgivning med målet att utbilda dem så att de kan vara till stöd för flyktingarna.

– Vår dröm är att inte bara nå kristna, utan alla dem som är i trängande behov av andlig och känslomässig läkning. Den villkorslösa hjälpen betyder mycket för dem. Kärlek tränger fortfarande in i de mörkaste hjärtan och fyller dem med förlåtelse och hopp, säger Nabil.

Lotta Ring

Foto Bernt Olsen

OVÄNTAD VÄNDNING

Bernt Greger Olsen, missionsdirektor på det norska bibelsällskapet, berättar från sin resa till norra Irak i oktober:

”Jag sitter på ett hotellrum i Erbil i norra Irak. Det känns överkligt att våldsamma strider pågår sex mil från oss. I dag besökte vi ett flyktingläger som drivs av den kaldeiska kyrkan, en gammal katolsk kyrka i Irak.

Syster Diana tog emot oss i lägret. Hon berättade om ett mirakel som hände för några dagar sedan. Ett stycke söderut gick självmordsbombare från IS till attack mot ett kloster. Det har nyligen renoverats och hade en ny dörr. IS avfyrade flera sprängladdningar för att komma in, men dörren höll! De kunde inte ta sig in till nunnorna.

Men då tog de sig in i en annan byggnad där det fanns sju flickor i åldern 19 till 22. Flickorna gömde sig under sängarna, och även då tre av IS-männen satte sig ner i rummet där de låg, såg de inte flickorna. En av männen var sårad efter sammandrabbning med säkerhetsstyrkan i området och placerades på en säng. Så småningom droppade blod ner på flickan under sängen, men hon höll tyst.

I 18 timmar förblev flickorna tysta, men de lyckades skicka textmeddelanden till säkerhetsstyrkan utanför. Slutligen fick de besked om att försöka ta sig ut. Säkerhetsstyrkan såg inget annat alternativ än att storma byggnaden. Då kryper flickorna fram, men de tre IS-männen ser dem fortfarande inte! ”Gud gjorde dem blind”, säger syster Diana. Flickorna kom ut oskadda. Tio minuter senare exploderade byggnaden.”

På bilden ser du syster Diana med två präster som hjälpte flickorna när de kom ut.

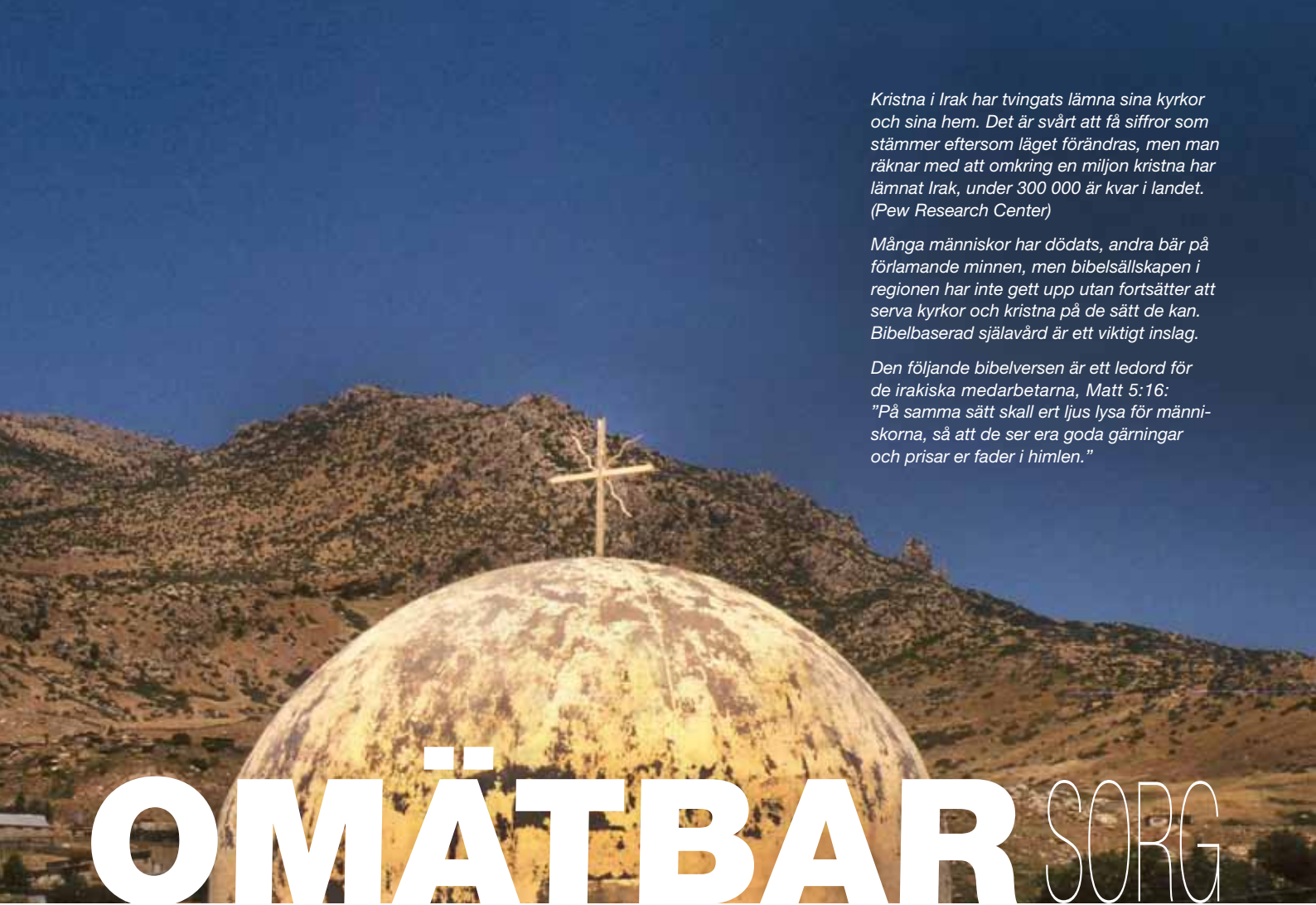

Foto UBS

Kristna i Irak har tvingats lämna sina kyrkor och sina hem. Det är svårt att få siffror som stämmer eftersom läget förändras, men man räknar med att omkring en miljon kristna har lämnat Irak, under 300 000 är kvar i landet. (Pew Research Center)

Många människor har dödats, andra bär på förlamande minnen, men bibelsällskapen i regionen har inte gett upp utan fortsätter att serva kyrkor och kristna på de sätt de kan. Bibelbaserad själavård är ett viktigt inslag.

Den följande bibelversen är ett ledord för de irakiska medarbetarna, Matt 5:16: "På samma sätt skall ert ljus lysa för människorna, så att de ser era goda gärningar och prisar er fader i himlen."

Man räknar med att var sjunde människa i världen är traumatiserad på grund av krig, naturkatastrofer, våld i hemmet eller andra uppsplitande upp-levelser. Bibelsällskapen inom United Bible Societies arbetar aktivt med bibelbaserad traumabearbetning för att möta behoven i världens brännpunkter.

Traumatiserade människor behöver någon som lyssnar aktivt till deras historia. Det sker rent fysiska förändringar i den traumatiserade hjärnan hos den som berättar om sina upplevelser. När kroppen är traumatiserad är det som om hjärnan blivit överkörd av en lastbil. Kroppen är i akutläge. Känslacentrum tar över, amygdala överarbetar. Trauman måste bearbetas. Hjärnan klarar inte av att lära eller ta in nya saker när kroppen har full alarmberedskap. På egen hand är det mycket svårt att gå vidare.

Alltför många bär på fruktansvärda upplevelser, och här får vi ta del av Aidas berättelse:

Tvingades lämna sitt barn

IS styrkor härjade genom Qaraqosh och Aida och hennes man – båda kristna –

visste att de var tvungna att få sina barn i säkerhet. De lyckades ordna så att de tre äldsta barnen flydde staden, men behöll det yngsta kvar hos sig eftersom hon fortfarande behövde sin mor. Under två veckor gömde de sig hemma och ransonerade maten tills den tog slut.

När IS-krigarna kom till deras stadsdel körde de runt med högtalare som annonserade att alla kristna var tvungna att samlas för att föras till en annan stad. Aida och hennes make grät när de gick upp till den väntande bussen i vetskap om att de sade adjö för alltid till sitt hem, sitt grannskap och sina vänner.

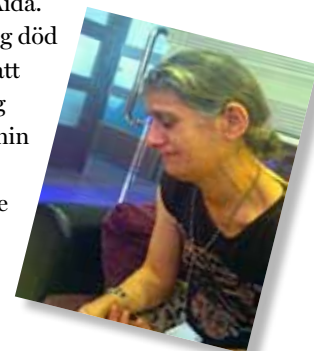
Aida märkte hur några av militärerna tittade på dottern som hon bar i sina armar. Hon höll henne ännu fastare mot bröstet, men en av män tog barnet och förde bort henne. Aida och hennes man sprang efter, grät och bad att de skulle

få dottern tillbaka, men till svar fick de att de skulle skjutas om de inte klev på bussen.

– Det var det svåraste ögonblicket i mitt liv, berättar Aida.

– Jag kände mig död inuti. Jag önskar att de hade dödat mig snarare än att ta min dotter ifrån mig.

Den förkrossade Aida och hennes make for i väg i bussen tillsammans med andra kristna. De fick sedan vandra i mer än sju timmar tills de nådde Erbil. Där kunde de så småningom återförenas med sina övriga tre barn. Aida och hennes make bär en ständig bön om att få återse sin lilla förlorade dotter. ●

Lyssna mer än du talar, lyssna med öronen, lyssna med hjärtat, säger traumaexperter. Och ja, det finns helande kraft i att få dela sin historia med någon som ger en all sin uppmärksamhet.

I det krigshärjade Syrien är behoven av traumabehandling skriande. George Andrea, ledare för det syriska bibelsällskapet, är därför med och arrangerar utbildning av handledare som genom bibelbaserad traumabehandling ska kunna hjälpa människor tillbaka till fungerande liv.

Tid att bli hel

Bibelbaserad traumabehandling på gång i Syrien

Fågelvägen är det 300 mil från Uppsala till Aleppo, men vissa dagar när jag kommunicerar med kollegan George Andrea på bibelsällskapet i Syrien känns det som om jag sitter bredvid honom. Han är en engagerad berättare och en outtröttlig kämpe, trots att han bara sover två till tre timmar per natt. Ständig krigsstress har satt sina spår i kroppen.

Han säger att situationen i Aleppo är mycket bättre nu än före jul, men att vattnet har varit avstängt de senaste fyra veckorna, att de är utan el, och att raketer fortsätter falla. Folk har ändå börjat reparera sina hus så smått. Samtidigt pågår övergrepp och krigsföring i flera delar av landet.

Jag oroar mig för honom och hans nära, men jag vet samtidigt att han i mångt och mycket är rätt man på rätt plats. Han tar sitt uppdrag på allvar, och jag ber honom berätta mer om arbetet som vi stödjer och om livet i Syrien.

De unga är inte kvar

– Jag tänker varje dag på hur det ska bli i framtiden, även när jag försöker sova, säger George.

– Jag gör allt i min makt för att hitta unga människor som skulle kunna vara rätt personer att föra evangeliet vidare.

Vi har förlorat en avsevärd andel av våra 18–25-åringar. Häromdagen träffade jag en ung man i Damaskus, och det kändes som ett bönesvar, så jag hoppas att han vill jobba för oss. Be gärna att det ska fungera! Jag funderar också på vad vårt budskap ska vara till ett land som fallit sönder. Personligen tror jag att kyrkan måste vara en ljusets ledstjärna och en röst för förlåtelse och rättvisa.

Ni håller på att utbilda ledare i bibelbaserad själavård – trauma healing – varför började ni med programmet?

– Redan i början av kriget insåg jag att något hände med oss alla. Vi blev förlamade av rädsla. Vi slutade fungera rationellt i våra relationer. Skrämmande saker hände och de etsade sig fast. De trauman vi var med om dominerade våra liv och vi visste inte vad vi skulle göra åt det. Jag bad folk hålla utkik efter böcker om traumabehandling.

– Till slut fann vi en organisation i Jordanien som arbetade med kvinnor. De hade fyra böcker om ”komplika- tioner i och utanför hemmet”. Det var allt vi fick tag på till en början, men jag spred mina förfrågningar vidare, och till slut fann vi ett traumaprogram som vi använder parallellt med ett bra traumakoncept som det amerikanska bibelsällskapet lanserat. Första utbildningen genomförde vi 2015 med sexton

deltagare, och nu växer intresset. Tanken är att upprätta hjälpcentra i alla större städer i Syrien med hjälp av de ledare som går utbildningen. Pedagogiken ska spridas.

Vilka är de största behov du identifierat, och vad är det som driver dig?

– Lotta, när du ser en raket slå ner bland människor, och de som klarat sig

George Andrea, Aleppo.

”Jag kan inte leva med mig själv om jag förblir passiv.”

Foto: Kafeinkolk

rör sig som robotar när de hjälper skadade eller lägger döda i rad på trottoaren utan att uttrycka några känslor alls, vad tänker du då? Ingen gråter, ingen skriker, ingen visar medkänsla med någon annan – inga reaktioner!

– Det hände framför mina ögon, och jag blev chockerad av att se hur kärleksfulla människor förlorat sina mest mänskliga instinkter och reaktioner. Jag kan se den här bilden på näthinnan hela tiden. Vi måste göra något! Jag vill att folk ska orka bli kännande människor igen! Detta är vad som driver mig, det är därför jag arbetar med de här utbildningarna.

– Det finns så många behov! Människor har suttit livrädda i sina hem i veckor när raketerna fallit, utan sömn, natt efter natt. De har sett grannar brinna till döds i sina bilar när de försökt fly. De har sett lemlästade barn som förlorat armar eller ben – och deras döda föräldrar liggande bredvid dem.

– Jag har själv upplevt trauman, och jag har sett hur andra lider. Jag är ansva-

Stora delar av staden Aleppo ligger i ruiner.

rig inför Jesus att göra något. Jag kan inte leva med mig själv om jag förblir passiv.

Kan du berätta mer om kurserna?

– Programmet är baserat på Bibeln och börjar med att ta upp varför vi lider och fortsätter vidare med teman som hjärtats sår, sorg, klagan, smärta och konflikt. Vi har även pass som behandlar konkreta ämnen som våldtäkt, missbruk, våld i familjen och självmord. Frågan är hur man går från smärta till helande. Hanterar du inte din sorg kan den bli kvar i dig hela livet.

– På det hela taget är utbildningen mycket praktisk. Den är utformad så att den blivande handledaren hittar sätt att fungera i sin egen miljö. Deltagarna lär sig att lyssna och reagera så att den hjälpsökande ska kunna smälta sitt trauma och göra det till en del av sin historia, inte hela sin historia.

– Nu håller vi våra kurser i Libanon, vilket innebär att vi kan mötas i en lugn miljö i ett kloster. Det är välgörande för alla. Vi väljer själva ut de människor som söker utbildningen, ser på deras bakgrund och tar referenser så att vi vet att de passar för uppdraget.

Vad vill du uppnå?

– Vårt mål är att se varje kyrka utrustad med en person som kan behandla människor med trauma. Det kan göras, och det kommer att ske! De deltagare som kommer från Syrien är mycket kvalificerade, och om de inte hade sett behovet av traumabearbetning skulle de inte ha kommit. I slutänden kommer vi att se människor bli botade från sina trauman i sin egen församling.

Vilka utmaningar och svårigheter ser du inom projektet framöver?

De syriska kyrkorna står i kö för att skicka deltagare till traumautbildningarna.

– Att se till att det finns tillräckligt i budgeten så att vi kan gå vidare med de planerade kurserna. Det är ett ansvar som tynger. Om vi hade mer resurser kunde vi ta emot hundratals personer i stället för femtio deltagare. Vi får förfrågningar från kyrkor hela tiden.

– Dessutom, varje gång vi håller en kursomgång är jag ett nervvrak innan jag sett att alla lyckats komma från Syrien till Libanon. Vägarna kan vara farliga och gränsövergången, ja, det är den utmanande delen. De kan skickas tillbaka hem igen, så be att deltagarna kommer fram till kurserna som de ska!

– Många av oss upplever mycket svåra händelser på en daglig basis. Bland deltagarna har jag sett människor gå från hopplöshet till att bli redo att hjälpa andra – tack vare kraften genom den helige Ande. De blir helade för att själva bli de som helar.

Vad är viktigast för dig just nu?

– Att traumaprojektet får flyta på i händerna på flera. Jag vill bygga upp bibelsällskapet i Syrien som en del av kyrkolivet. Det får inte förbli en bokdistributör. Jag vill se hur varje kyrka blir ett slags bibelsällskap som proklamerar det största budskapet av alla, hur Ordet blev människa.

Lotta Ring

LULESAMISK BIBEL

Översättarteamet vässas med nya verktyg

Nu pågår arbetet med en ny bibelöversättning av Gamla testamentet till lulesamiska. Översättningsdirektor Mikael Winninge berättar om processen framöver och varför Bibeln ska översättas till fler språk.

Efter ett par år av omfattande förberedelser startade hösten 2016 ett projekt att översätta Gamla testamentet till lulesamiska. 2003 publicerades en översättning av Nya testamentet på lulesamiska. De var då exakt hundra år sedan den första översättningen av NT till detta samiska språk kom ut. GT har dock aldrig tidigare översatts till lulesamiska. Bland de nu talade samiska språken är det bara nordsamiskan som har en helbibel. Lulesamiskan är det språk som näst nordsamiska talas av flest samer i Sverige och Norge.

Språkområden

I den svenska delen av Sápmi är Luleälvdal och trakterna kring Jokkmokk och Gällivare områden där språket används dagligen. På norska sidan är Tysfjord i

Sør-Hålogaland det område där lulesamiska talas mest frekvent. (Det ligger mellan Bodø och Narvik.) Därför samarbetar bibelsällskapen i Norge och Sverige i det nyligen startade GT-projektet.

Samarbete över gränser

Mot bakgrund av dessa förutsättningar har det varit en självklarhet att engagera översättare på både norsk och svensk sida. Tillgången på intresserade och lämpliga översättare är god, både på kort och på lång sikt. Flera yngre förmågor är på väg in. Konsulter med särskild språkvetenskaplig kompetens har också knutits till projektet.

En redaktionskommitté på tre personer har utsetts. De har ett särskilt lingvistiskt ansvar, med syfte att säkerställa att lulesamiskan håller god kvalitet. Ord-

Det är en klar fördel att resonera med flera när man översätter Bibeln till ett nytt språk.

förande i denna kommitté är Ánn Riss-tin Skoglund, som projekthanteras av Svenska Bibelsällskapet på 25 procent. Hon är sedan tidigare anställd på halvtid vid Umeå universitet med särskilt ansvar för utbildning i lulesamiska.

Nestorn i redaktionskommittén är professor emeritus Olavi Korhonen, som ledde det lingvistiska arbetet med översättningen av NT. Därtill ingår också den erfarna översättaren och språkarbetaren Kåre Tjihkkom (från Tysfjord) i kommittén.

Kontroller på vägen

Vid sidan av redaktionskommittén finns Karin Tuolja och Britt Inger Sikku med som översättare från början. Som återöversättare till svenska kommer Valborg Mangs Märak att fungera. Så kallad "back translation" blir nödvändig, eftersom ingen som talar lulesamiska har tillräckliga kunskaper i hebreiska.

Den textnära återöversättningen granskas och kontrolleras mot hebreiskan. Som hebraist och exegetisk konsult är Josef Forsling anlitad. (Josef är vikarierande lektor vid Teologiska högskolan i Stockholm.) Granskningen sker i samråd med översättningsdirektor Mikael Winninge och översättningskonsult Seppo Sipilä, United Bible Societies.

Planen är att översättarna arbetar enskilt med att leverera ett första utkast av tilldelade texter. Översättarna träffas fyra

Översättningsdirektor Mikael Winninge är projektledare för det lulesamiska översättningsarbetet. Här hjälper han Britt Inger Sikku och Ánn Riss-tin Skoglund att få grepp om datorprogrammet Paratext som kommer att vara till hjälp när de ska kontrollera bibeltexterna.

gångar om året för två dagars seminarier, då översättningarna diskuteras.

Redaktionskommittén fastställer sedan vad som behöver göras och översättarna får i uppdrag att leverera ett andra utkast. Projektplanen anger fem nivåer, med ett par steg på varje nivå, som texten behöver passera. På den fjärde nivån publiceras en provöversättning på nätet för bedömning av utvalda referenspersoner och grupper. På samtliga nivåer bearbetas texten av redaktionskommittén.

Historiskt kliv framåt

Ett första översättarseminarium arrangerades i Luleå den 6–7 december 2016. Förutom det konkreta översättningsarbetet som

sig man befinner sig i Jokkmokk, Drag, Oslo, Helsingfors, Stockholm, Övre Soppero, Sävest eller Uppsala (för så är det), innebär fantastiska möjligheter. Kursen i Uppsala leddes av Seppo Sipilä (UBS), och deltagarnas entusiasm var inte att ta miste på.

Göra Bibeln tillgänglig

Bakom projektet står ett antal ”projektägare”: Svenska Bibelsällskapet, Det Norske Bibelselskap, Luleå stift, Sør-Hålogaland bispedömeråd, Samisk kyrkeråd i den Norske kirke, Svenska kyrkan (Kyrkostyrelsen, Enheten för flerspråkighet samt Samiska rådet i Svenska kyrkan).

I höstas anställdes Aili Lundmark som projektassistent på 25 procent för att avlasta projektledaren Mikael Wininge. Budgeten för 2017 är genom extern finansiering på drygt 900 tkr.

Varför är det så viktigt att göra en översättning till lulesamiska? Det är givetvis vår skyldighet att värna detta urfolksspråk i vår närhet. Men det finns minst ett viktigt skäl till: alla som bara

Det lulesamiska översättateamet består av Josef Forsling, Ann Risstin Skoglund, Britt Inger Sikku, Seppo Sipilä, Olavi Korhonen, Valborg Mangs Märak, Karin Tuolja, Kåre Tjikkom, Mikael Wininge och Aili Lundmark.

har hört eller läst Bibeln på sitt andra eller tredje språk kan vittna om vilken skillnad det blir när tilltalet sker på modersmålet. Tänk om du i en nära relation bara kunde tala om känslor på ett främmande språk. Det skulle riskera att bli ganska fattigt.

Att översätta handlar om att göra Bibeln tillgänglig på ”hjärtats språk”! Det är vår kallelse.

Text: Mikael Wininge
Foto: Lotta Ring

”Det är första gången programmet tas i bruk i Sverige.”

ägde rum höll undertecknad föreläsningar i översättandets teori och praktik. Den 11–12 januari 2017 ordnade jag sedan en kurs i datorprogrammet Paratext. Det var en historisk händelse i Svenska Bibelsällskapet, eftersom det är första gången som detta översättningsprogram tas i bruk i Sverige.

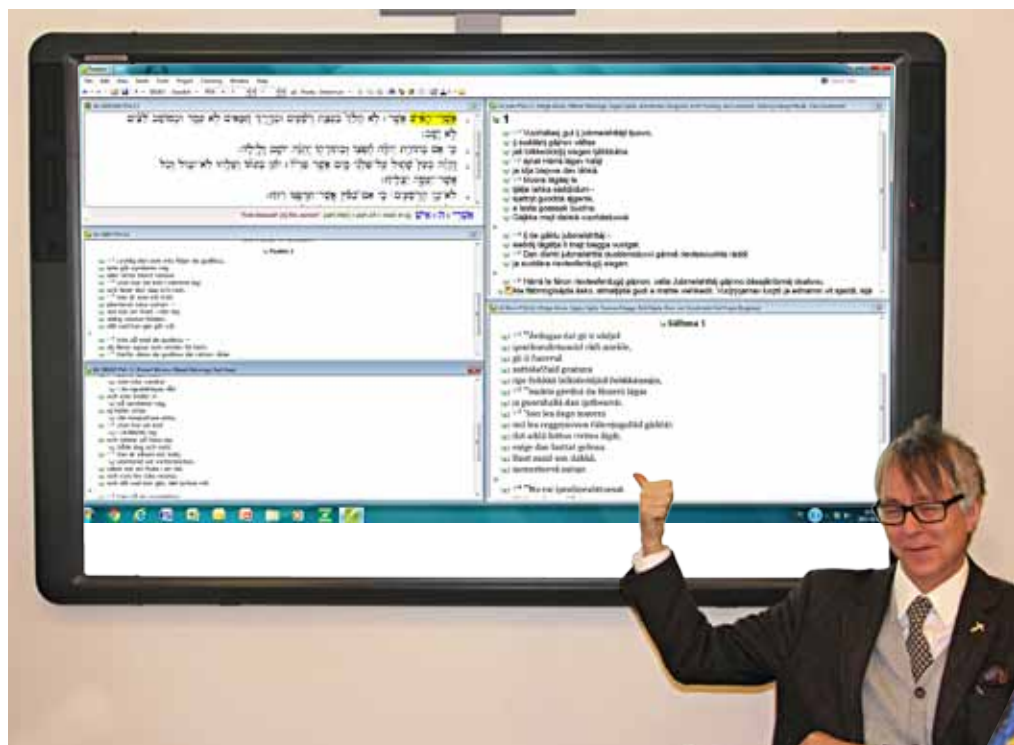
Programmet har utvecklats väsentligt av UBS under de senaste åren. Paratext kommer att vara helt nödvändigt för all vår översättningsverksamhet och digitalisering. (Jag har ordnat så att *Provöversättningen 2015*, *Bibel 2000*, *KB 1917* och *Karl den XII:s bibel* finns i Paratext.)

Tillgång till tusen texter

Paratext medger att översättarna har tillgång till drygt tusen bibelöversättningar. De får hjälp att få en uppfattning om vad hebreiskan och grekiskan betyder genom att peka på orden.

Dessutom innehåller programmet en rad lexikon och grammatikor och ger möjligheter att skapa ordböcker, tillfoga noter och hänvisningar samt bearbeta översättningen på olika sätt. Alla som arbetar i projektet kan skriftligt kommentera översättningarna i programmet.

Allt sparas fortlöpande och arkiveras digitalt. Att i realtid se samma text, vare

Seppo Sipilä, översättningskonsult inom United Bible Societies, visar datorprogrammet Paratext. Samma bibelvers syns på flera språk, inklusive grundtexten på hebreiska. Du kan arbeta med din egen text, hämta information, jämföra och kommentera. Fälten kan arrangeras fritt.

Här hjälper vi till under 2017

Via paraplyorganisationen United Bible Societies samverkar vi kring en lång rad projekt med bibelkoppling. Det kan vara allt från bibelöversättning och alfabetisering till humanitära projekt när så krävs. I år tar vi särskilt ansvar för dessa högprioriterade projekt tillsammans med våra givare:

● Albanien: GT på albanska

Under 50 år av kommunistiskt styre var det förbjudet att översätta Bibeln till albanska. Därför var det en stor nyhet när albanerna 2007 fick en översättning av Nya testamentet på sitt eget språk. Nu är det hög tid att de också får tillgång till Gamla testamentet.

● Algeriet: Biblar till sökare

Den officiella propagandan mot kristendomen har gjort många i Algeriet intresserade av att få veta vad det är. Människor söker efter information på Internet, radio och satellit-TV. De som blivit nyfikna på kristen tro kan i hemlighet få tag på biblar via denna väg.

● Bolivia: Biblar till ensamma äldre

Bibelsällskapet ska trycka 10 000 Nya testamenten och häften med bibeltext med så stor stil att den kan läsas av människor som fått dålig syn. Målet är att nå äldre kvinnor och män med hopp och tröst genom Guds ord.

● Kambodja: Biblar till marginaliserade kristna

Fattigdomen gör att det är få kristna som har en egen bibel. Samtidigt växer kristendomen i landet och därmed efterfrågan på biblar. Bibelsällskapet vill dela ut gratis bibeldelar bland kämpande fattiga så att det kristna arbetet kan fortsätta framåt och ljuset lysa klart i mörkret.

● Kina: Biblar till Kinas miljoner

I Kina bor majoriteten kristna på landsbygden, och de flesta har inte råd att köpa biblar. Det råder ett överväldigande behov av att stödja subvention av tryckpapper så att priset på biblar hålls nere.

● Elfenbenskusten: Bibeln på akye

Akyefolket består av omkring 600 000 personer i landets sydliga delar. 1995 publicerades Nya testamentet på akyespråket, vilket har varit viktigt för de kristna. Nu pågår arbetet med att revidera Nya testamentet och samtidigt översätta Gamla testamentet.

● Guatemala: Fri att leva – rädda flickor från trafficking

Trafficking får allvarliga konsekvenser för drabbade barn och ungdomar i form av psykologiska trauman, fysiska skador och sociala svårigheter. Bibelsällskapet arbetar för att traumat hos 700 unga människor ska helas och använder ett bibelbaserat material.

● Irak: Bibelservice och stöd till förföljda kyrkor i Irak

Bibelsällskapet arbetar med att stötta de förföljda kyrkorna och försöker även sprida det hoppfulla budskapet bland Iraks befolkning. Detta projekt betjänar omkring 75 kyrkor i landet, såväl traditionella som moderna församlingar.

● Litauen: Bibeläventyret i Litauen

Litauen får utbildning av Bibeläventyrsinstruktörer och lärare och produktion av pedagogiskt material.

● Myanmar: Guds ord till Myanmar

I Myanmar är majoriteten buddhister. Mindre än 6 procent av befolkningen är kristna. Under 50 år har man levt under militärt styre. Trots de svåra omständigheterna växer kyrkorna i Myanmar, inte minst bland minoriteterna i landet. Det råder stor brist på biblar. Genom bibelsällskapets arbete kommer många att få sin allra första bibel, och Guds ord kommer att ge dem hopp i osäkra tider.

● Hemlig ort: Biblar och hopp

Projektet har som mål att via ungdomsarrangemang nå unga som famlar efter mening och ge material som möter deras behov. Bibelns livsförvandlande budskap ska finnas tillgängligt för hela nationen.

● Syrien: Hjälp till traumatiserade

Nästan alla kristna familjer i Syrien lever med trauman av olika slag. De är sargade av krig, sorg och ovisshet. Målet för detta projekt är att träna och utrusta syriska kristna ledare i bibelbaserad "trauma healing" så att de kan förmedla kunskaperna vidare till fler. Traumarbetet ska bedrivas via lokala kyrkor med hjälp av ett växande nätverk av utbildade handledare som även kan identifiera vilka familjer som behöver stöd.

● Togo: Good Samaritan/hiv-aids

Bibelsällskapets hiv- och aidsprogram "Good Samaritan" kämpar mot spridningen av hiv och aids, hjälper människor som smittats att hantera sin situation och sedan gå samman som barmhärtiga samariter för att hjälpa andra. Materialet är bibelbaserat, och de som lever med hiv eller aids får hjälp att se nya möjligheter till värdigt liv. Materialet är lämpligt även för analfabeter.

● Ukraina: Böcker till sjuka barn

I Ukraina råder höga sjuktal bland barn. Ovanligt många drabbas av cancer, hjärtsjukdomar och tbc. Familjerna tvingas sälja det de har för att ha råd med vården. Bibelsällskapet arbetar för att tända hopp genom att dela ut barnbiblar och besöka barnen.

● Vietnam: Barnbiblar till kyrkorna

I Vietnam är regeringen emot kristen verksamhet bland barn och ungdomar, men det får inte bibelsällskapet att tveka inför sin uppgift att förse kyrkorna med barnbiblar. För unga görs bibelappar och bibelaktiviteter.

● Vitenam/Kambodja: NT på stieng

Stiengfolket lever i delar av Vietnam och Kambodja. Trots många troende finns ingen hel bibel på stiengspråket. Präster och pastorer översätter från vietnamesiska när de predikar. En pastor säger: "När stiengfolket får en bibel på sitt modersmål kommer den att värderas högre än guld."

ALLT HAR SIN TID!

Predikarens välkända ord får vara ingressen till min lilla blänkare i detta nummer av tidningen Bibel. För mig personligen innebär orden "allt har sin tid" att min tid i Bibelbutiken nu kommer att bytas ut mot tid som pensionär. Bibelbutiken kommer att tas över av yngre förmågor, och jag kan gå vidare.

Tack alla ni kunder som jag har haft kontakt med under åren! Vi har inte träffats men ändå lärt känna varandra, så där som man gör i vår tid, via talonger, telefonsamtal, mejlkontakt och nätbutiksbeställningar. Jag har trivts med er!

Jag tackar för mig och önskar er alla Guds välsignelse!

Aila Luotomäki
Bibelbutiken

Magnus Wingård tar över efter Aila, och Johanna Widell fortsätter som vanligt. Välkommen till butiken!

REA

Ett ljus att leva i
Genom året med The Message. Andaktsbok.
Best nr 1862
Pris 150:- 269:-

Och Gud skapade människan
Här har tolv författare gått i närkamp med berättelser och personer i Bibeln för att sedan i varsin novell tolka och utveckla vad de läst.
Best nr 1913
Pris 99:- 229:-

Böner i mörkret
Bokens böner är innerliga och desperata och blundar inte för mörkret, men andas även hopp, för i mörkret lyser ljuset starkare.
Best nr 1797
Pris 99:- 169:-

Jag tar bussen med de andra
Påven Franciskus med egna ord.
Best nr 1895
Pris 99:- 229:-

Prinsessan Estelles bönbok
Ur kronprinsessan Victorias och prins Daniels förord:
"Alla behöver stunder för att dela tankar och upplevelser, att känna att någon lyssnar, att någon finns i närheten."
Best nr 1810
Pris 125:- 210:-

Messias
Best nr 1506
Pris 75:- 139:-

Budbärarna
Best nr 1667
Pris 75:- 139:-

Fraktkostnad tillkommer. Reservation för slutförsäljning. Du kan även göra din beställning på bibelbutiken.se

Talongpriserna gäller till 170430

Jag beställer följande:

- ☐ NT och Ps Storstil, 399:- (nr 2093)
- ☐ En guide till Romarbrevet, 129:- (nr 2092)
- ☐ Jag tar bussen med de andra, 99:- (nr 1895)
- ☐ Prinsessan Estelles bönbok, 125:- (nr 1810)
- ☐ Böner i mörkret, 99:- (nr 1797)
- ☐ Ett ljus att leva i, 150:- (nr 1862)
- ☐ Och Gud skapade människan, 99:- (nr 1913)
- ☐ Messias – en mangaberättelse, 75:- (nr 1506)
- ☐ Budbärarna – en mangaberättelse, 75:- (nr 1667)

- ☐ Jag vill även passa på att skänka en gåva på 50 kr till bibelarbetet

Sänd talongen till:
Bibelsällskapet
Box 1235
751 42 Uppsala

Namn och adress: _____

Mob nr (sms-avi): _____

Ange e-post för utskick av vårt nyhetsbrev

Sänd ett gåvogram!

Via Bibelsällskapet kan du skänka ett vackert gåvogram till någon av dina vänner, upp-
vakta på högtidsdagen eller hedra någons
minne.

Vi skickar ett fint gåvogram i A4-format
till mottagaren med bild och bibelord, din
hälsning och en kort rad om att en gåva
skänkts till Bibelsällskapet. Skicka ett mejl
direkt eller fyll i talongen nedan för att få
beställningsblad! Välkommen att kontakta
oss på 018-18 63 36, lotta@bibeln.se.

Bästa materialtipset

Häftet *Smaka och se* innehåller citat
om och ur Bibeln, vittnesbörd, kuriosas,
en bibeltidslinje och information.
Häftet fungerar utmärkt att dela ut
vid ett bibelevenemang. Beställ via
Bibelbutiken, art nr 2023.

Den som vill kan beställa buntar
av *Smaka och se*, tidningen *Bibel*
nr 3, art nr 2082, och läsplanen *Bibel-
läsning & bön*, art nr 2022. Det finns
även fina bibelordsaffischer i set om
fyra teman, art nr 1704!

Välkommen på bibelberättarkurs i Ängelholmstrakten 12-14 juni!

Missa
inte detta!

Levande bibelberättande

Tillsammans med kursledaren Urban Lennartsson
ägnas tre kursdagar åt påskens dramatiska timme för
timme, upp och ner för gränderna i Jerusalem. Målet
är att bli en fullfjädrad förmedlare av påskens drama
och historia via eget berättande och visuella verktyg.

Vi använder modellbygge för att levandegöra hur
och var dramat hände. Det ger en känsla, upplevelse och förståelse av Jesu
sista dagar. Kursen är full av berättarträning, pedagogik, drama, skapande och
modellbyggande med olika material.

Tid och plats: 12-14 juni 2017 i Starby, Ängelholm

Pris: 3 200 kr inklusive logi, mat och kurslitteratur
(Licensierad bibeläventyrare betalar 3 000 kr)
(Den som har eget boende betalar 2 200 kr)

För anmälan, kursfolder och information kontakta:
info@bibelaventyret.se eller tfn 0511-595 03.

Det finns flera sätt att ge en bibelgåva

- **SWISH**
Nr 123 900 62 63
Ge en gåva via Swish i mobilen.
- **PLUSGIRO/BANKGIRO**
Pg 90 06 26-3 Bg 900-62 63
Via internetbank eller inbetalningskort.
- **ONLINE**
Via www.bibelbutiken.se
Klicka på länken "Ge en gåva".
- **TESTAMENTE**
Du stödjer framtidens bibelarbete
Beställ folder med tips och råd.
- **KOLLEKT**
Ta upp en kollekt! Ge kollekt!
Det går bra att beställa en lista
över ändamål från Lotta Ring.
- **AUTOGIRO**
Din gåva dras automatiskt varje månad
Bästa formen för givande! Beställ talong för
avtal via 018-18 63 30 eller info@bibeln.se.

Jag önskar information eller material

- ☐ Jag vill bli stödmedlem i Bibelsällskapet för ☐ 200:- per år, eller ☐ 1 000:-, livslångt medlemskap
- ☐ Jag önskar läsplanen Bibelläsning & Bön 2017
- ☐ Jag vill få tidningen Bibel 4 ggr/år gratis i 2 år
- ☐ Jag vill bli fast givare varje månad via autogiro
- ☐ Jag beställer folder om Bibeläventyret, antal: _____
- ☐ Jag önskar beställningsblad för gåvogram Högtid/minne
- ☐ Jag önskar information kring att skriva testamente
- ☐ Jag beställer häftet *Smaka och se*,
antal: _____

Sänd talongen till:
Bibelsällskapet
Box 1235
751 42 Uppsala

Namn och adress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Följ med på resa till det heliga landet!

I år med vandringsmöjligheter!

Följ med och vandra på de historiska platserna som nämns i Bibeln, känn dofterna i basarer, möt människorna, se de lokala bibelsällskapens arbete och upplev bibeldramer där händelserna utspelade sig en gång.

I september finns chansen att vidga sina vyer och lära sig nya intressanta saker som kan bidra till förståelsen av Bibelns texter. I år finns även möjlighet att vandra på vandringsleder som Jesus gick.

Tid: 10–17 september 2017. Flygavgångar från både Kastrup och Arlanda.

Pris: 15 800 kr (Barnrabatt om 1 100 eller 3 000 kr)

Medverkande: Olof Brandt, Bibeläventyret, Mia Berggren, pastor Ekumeniakyrkan, Urban Lennartsson, teolog, Irené Kärrbom, guide, samt ledare för de olika lokala bibelsällskapen och Anders Sjöberg, präst.

Anmälan, folder och information: Anmälan kan du göra på www.bibelsallskapet.se eller via talong i informationsfoldern som du beställer via Urban Lennartsson, urban@bibeln.se, 073-656 60 85 eller resebyrå Duveskogs reseservice, info@duvres.se, 0278-160 05.

Res i gott sällskap!

Gamla sedlar kan komma till nytta

Om du råkar ha kvar sedlar som inte längre används i handeln kan du sända dem till ekonom Linnéa Svensmark, Bi-

belsallskapet, Box 1235, 751 42 Uppsala. Hon växlar in pengarna och behållningen går till bibelarbetet! Varmt tack!

12 mars

Anders Blåberg medverkar vid gudstjänst kl 10, New Life, Göteborg.

1 april

Anders Blåberg och Olof Brandt medverkar vid bibelkväll i Enånger-Njutångers församling kl 18.

2 april

Anders Blåberg och Olof Brandt medverkar vid gudstjänst i Pingstkyrkan i Eskilstuna kl 11, samt i ekumenisk samling i Högbergskyrkan i Ludvika kl 18.

9 april

Anders Blåberg medverkar vid gudstjänst i Sjövikskyrkan, Kolmården.

19 april

Bibelsällskapets huvudmannaråd möts i Stockholms domkyrkoförsamling i Nicolaisalen kl 14. Medlemmar välkomna.

14 maj

Anders Blåberg medverkar vid gudstjänst kl 11 i Linghamsskyrkan, Linköping.

Fler instruktörer behövs, så tipsa gärna om kurstillfällena nedan!

Bibeläventyrets instruktörskurser Gamla testamentet:

27–30 mars

Hjortsbergagården, Alvesta.

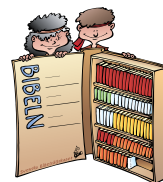
Nya testamentet:

13–15 mars

Munkviken, Lövånger.

2–4 maj

Hjälmargården, Vingåker.

BIBEL

SÄLLSKAPET

En kort beskrivning

Svenska Bibelsällskapets uppdrag är att göra Bibeln översatt, känd, tillgänglig och använd i Sverige och i andra länder.

Visionen är att ständigt öppna nya möjligheter till möten mellan människor och Bibeln. Att översätta och sprida

Bibeln och hjälpa människor i olika livssituationer och sammanhang att ta del av Bibelns texter ingår därför i målsättningen för arbetet.

Vi är en ekumenisk ideell förening som leds av en styrelse och ett huvudmannaråd. Huvudmannarådet består av representanter för kyrkor och samfund i Sverige, Svenska Akademien, Vitterhetsakademien och Ekumeniska rådet i Finland. Svenska Bibelsällskapet är en del av en världsvid gemenskap av 148

självständiga, nationella bibelsällskap förenade i United Bible Societies (UBS). Via UBS stödjer vi med hjälp av våra givare en rad internationella projekt som kretsar kring bibelöversättning, bibelspridning, mission och humanitära insatser. Vi drivs med hjälp av gåvor och har 90-konto.

90 KONTOKONTROLL

Låt oss teckna Bibelns stora berättelse

Foto Maria Lindeskär

För att förstå Bibeln behöver man hjälp att se grundberättelsen, tänker Carl-Henric Jaktlund, ledarskribent på Dagen och tillträdande nationell ledare på Alpha Sverige. Denna gång är han vår krönikör i Bibel.

Jag är vad man skulle kunna kalla för proffskristen. Jo, jag vet att det inte finns sådana, men om de fanns vore jag en av dem. Min morfar var pionjärpastor i pingströrelsen, och jag har kallat mig kristen sedan jag kunde börja formulera meningar.

Jag föddes in i en troende släkt och familj och växte upp i en kyrkas alla goda aktiviteter och gudstjänster. Därefter arbetade jag som pastor innan jag sadlade om och blev journalist – på den kristna dagstidningen Dagen. Författandet av tre teologiska böcker ingår också i den kyrkligt inriktade banan.

Tittar man på det liv som är mitt skulle nog de flesta säga att jag borde räknas till de proffskristna, om titeln nu bara fanns.

Och ändå kan jag känna mig så enormt liten inför Bibeln.

Komplicerad

Den är komplex och i mångt svårtolkad, inte minst utifrån att den både slår fast sanningar som gäller över alla tider och har skrivningar som är mer kulturellt betingade och tidsanpassade. Vad är

vad? Och så dessa olika genrer, vilka är historiska beskrivningar och vilka är snarare poetiska och symboliska berättelser? I vissa fall är det uppenbart vad som ska sorteras som vilket, men inte så sällan är det klurigt. Även de utbildade teologerna kan vara tämligen ööverens om hur somligt ska tolkas.

Förbättra oddsen

Så det kanske inte är så konstigt att gemene man – de som varken är teologer eller kan definieras som allmänt proffskristna eller ens har de referensramar som följer med en kyrklig uppväxt – kan uppleva Bibeln som minst sagt svårtillgänglig.

Är uppdraget därmed hopplöst, är Bibeln sakta men säkert på väg utför och ur folks medvetande? Förstås inte; dess berättelser och sprängkraft i form av liv som öppnar upp för en ny och större verklighet kommer alltid att locka människor. Men kyrkans folk, de som lever med Bibeln i hand och speciellt de som på olika sätt förkunnar ur den, oavsett om det är i predikstolar eller i lunchrummens samtal, kan hjälpa till

och förbättra oddsen för gemene man att förstå och bli nyfiken. Hur då? Genom att teckna den stora berättelsen.

Stirrar man på enstaka verser eller sammanhang, speciellt om man inte har en grundförståelse i botten, så kan Bibeln sannerligen kännas svårbegriplig eller främmande. Men det blir klarare när den läses utifrån ett centrum och sin stora grundberättelse, som kortfattat kan sägas vara denna: Skapelsen med Gud och människa i harmoni; syndafallet med separation dem emellan som följd; längtan hos det israeliska folket efter en räddande Messias; Jesu liv och anspråk på att vara denne Messias vilket leder till korset och uppståndelsen; möjlighet till personlig gudsgemenskap genom tro på Jesus och därefter den kommande upprättelsen av skapelsen så att allt återställs enligt Guds plan.

Helhetsgrepp

Får man hjälp att någorlunda greppa den helhetsstoryn finns sedan ökad möjlighet att orientera sig, då finns redskap för att sortera vad som är viktigt och vad som snarare är perifera detaljer och som är möjliga att lyfta på hatten inför.

Det vore att utföra en stor tjänst för ett folk som åter behöver få fatt i Bibeln.

Carl-Henric Jaktlund